

Ἡ Γαρ'φαλιά ἐμέθυσε καὶ γίνηκε γιαγίνι,
'ς τὸ σπῖτι της τὴ βήγανε μ' ἓνα παλιοκιλίμι
Συνών. φρ. Ἔγινε τὸ φλά, σκνίπα.

γιαγκινίζομαι Πελοπν. (Μεσσην.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιαγκίνι*.

Ἐπὶ ὀφθαλμῶν, κοκκινίζω, θολώνω: Γιαγκινίστηκε τὸ μάτι σου ἀπὸ τὸ κρασί. Ἦτανε γιαγκινισμένο τὸ μάτι του ἀπὸ τὸ μεθύσι.

γιαγκινλίκι τό, ἐνιαχ. γιαγίλι Κρήτ. (Νεάπ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιαγκίνι*.

Γιαγκίνι 2, τὸ ὅπ. βλ.: Ἄσμ.

Ἄχι, τὸ γιαγίλι μου, τὴ λάβρα τῷ σ'κωθιῷ μου μὴ δῆνε δώσης, γιαραβῇ, τῷ δονχιουμάνηδῷ μου (τῷ σ'κωθιῷ = τῶν συκωτιῶν, γιαραβῇ = θεέ, τῷ δονχιουμάνηδῷ μου = τῶν ἐχθρῶν μου) Νεάπ.

γιαγκιόζης ἐπίθ. ἐνιαχ. γιαγκιόζ'ς Προπ. (Πανορμ.) γιαγιόζ'ς Θράκ. (Σαρεκιλ.) γιαγιόζ' Α. Ρουμελ. (Καβακλ.) γιαγκιόζ' Θράκ. (Ἑλληνοχώρ.) Θηλ. γιαγιόζα Προπ. (Κύζ.)

Ἐκ τῶν Τουρκ. *y a n* = πλαγία ὄψις καὶ *g ö z* = ὀφθαλμός.

Ὁ ἀλλήθωρος ἐνθ' ἄν.: Γιαγκιόζ', σὺ δὲ βλέπ'ς μπρουστά σ', εἰδὶς καὶ τί ἔκανα καὶ γώ; Θράκ. (Ἑλληνοχώρ.) Συνών. ἀλλήθωροζης, ἀλλήθωροζ, γκαβομάτης, γκαβός, γκαϊδός, παραμάτης.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. Γιαγκιόζης Ἀθῆν. Κρήτ. (Ἡράκλ.) Μακεδ. (Θεσσαλον. Πολύγυρ.) Πελοπν. (Ἀργ. Κόρινθ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Μεσολόγγ.)

γιαγλάεμαν τό, Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γιαγλαεύω*.

Ἡ διὰ βουτύρου ἐπαλείφεις τεμαχίου ἄρτου.

γιαγλαεύω Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιαγλός* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -λαεύω, διὰ τὴν ὅπ. βλ. Α. Α. Παπαδοπ., Λεξ. Ποντ. διαλ. Πβ. καὶ Τουρκ. ρ. *y a g l a m a k* = ἐπαλείφω κάτι δι' ἐλαίου ἢ λίπους.

Ἀρτύω, ἐπαλείφω τεμάχιον ἄρτου διὰ βουτύρου: Ἐγιαγλάεψεν τὸ ψωμὶν κ' ἔφαεν. Συνών. ἀρτύνω ΑΙ, *γιαγλατίζω*, *γιαγλαταίνω*.

γιαγλαταίνω Καππ. (Φλογ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y a g l a m a k* = ἐπαλείφω κάτι δι' ἐλαίου ἢ λίπους.

Ἐπαλείφω κάτι δι' ἐλαίου ἢ λίπους: Ὑστερα γιαγλάταναν τὸ ψάχ (= τὸ νεογνόν).

γιαγλατίζω Μεγίστ. γιαγλατοῦ Λυκ. (Λιβύσσ.) Παθ. μετοχ. γιαγλαντισμένος Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y a g l a m a k* (= ἐπαλείφω κάτι δι' ἐλαίου ἢ λίπους) διὰ τοῦ ἄορ. *ya g l a n d i m*.

1) Ἐπαλείφω κάτι διὰ λιπαρᾶς οὐσίας, ἐλαίου, λίπους κ.ά. ἐνθ' ἄν. 2) Ἡ μετοχ. γιαγλαντισμένος, αὐθάδης, ταραξίας, κακοήθης Μεγίστ.

γιαγλήδικος ἐπίθ. Ἴων. (Μπουρνόβ.) Κρήτ. Κῶς (Πυλ.) Μεγίστ. Μῆλ. Πελοπν. (Πάτρ.) Σύμ. — Γ. Ψυχάρ., Ἀγνή, 136. Τὰ δύο ἀδέρφ., 278 γιαγλήδ'κους Θράκ. (Μάδυτ. κ.ά.) Ἀῤῥμν. Ἰαγλήδικος Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ πληθ. *γιαγλήδες* τοῦ ἐπιθ. *γιαγλήης*

καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ικός.

1) Λιπαρός, παχύς, ἀρτυμένος διὰ λιπαρᾶς οὐσίας Θράκ. (Μάδυτ. κ.ά.) Ἴων. (Μπουρνόβ.) Κρήτ. Κῶς (Πυλ.) Μεγίστ. Μῆλ. Πελοπν. (Πάτρ.): Γιαγλήδικο τερεὶ Μεγίστ. Θὰ κάτσω νὰ φάω, ἂν ἔχετε γιαγλήδικο κρέας καὶ ὄχι βραστό Μῆλ. Ἔκαμε μελιτζάνες γιαγλήδικες Ἴων. (Μπουρνόβ.) β) Ἐπὶ ἐδέσματος, νόστιμος, εὐγευστος Ἀῤῥμν. Μῆλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πάτρ.: Αὐτὸ τὸ φαῖ, βρε γυναικα, εἶναι γιαγλήδικο Πάτρ. Ἰαγλήδικο ἴσως τὸ φαῖ μας ἀπόψε κ' ἦφα κ' εὐχαριστήθηκα Ἀπύρανθ. Ἄν εἶναι τὸ φαῖ γιαγλήδικο καὶ ἂν ὑπάρχει καὶ καλὸ γλύκισμα, ὁ Μανόλης θὰ κάτση νὰ φάη, γιατ' εἶναι λιχουδὴς Μῆλ. γ) Παχὺ μεῖγμα ἀσβέστου ἢ τσιμέντου μεθ' ὕδατος Κῶς (Πυλ.): Κάμε λάσπη γιαγλήδικια. 2) Μεταφ. χαριτωμένος, πρόσχαρος Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ἰαγλήδικο ἴσως τὸ κοπελάκι σου, μάτι νὰ μὴ δὸ πιάση! β) Ἀσεμνος, χονδρός, ἀστεῖος λόγος Σύμ. — Γ. Ψυχάρ., ἐνθ' ἄν.: Ἐρκίνηξε βάλε ἡ Ταρσία τὰ γιαγλήδικά της (Ταρσία = Θηρεσία) Σύμ. Κάτι τέτοια καὶ παρόμοια, κάτι γιαγλήδικα κ' ἐρωτήματα δὲν τὰ ἤθελε ἡ κόρη Γ. Ψυχάρ., Ἀγνή², 136 Ἐφτανε νὰ ξεστομίσουνε ἀμέσως τίποτε γιαγλήδικο, χοντρό... καὶ δρόμο! Γ. Ψυχάρ., Τὰ δύο ἀδέρφ., 278.

γιαγλήης ἐπίθ. Θράκ. (Μάδυτ.) Ἴος Λυκ. (Λιβύσσ.) Πάτρ. (Λεῦκ. κ.ά.) Πόντ. (Τραπ.) Τῆν. Ἰαγλήης Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Θηλ. γιαγλήδισσα Νάξ. (Καλόξ.) γιαγλήδ'σσα Θράκ. (Μάδυτ. κ.ά.) γιαγλή'σσα Πόντ. (Τραπ.) Ἰαγλήδισσα Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Οὐδ. γιαγλὶν Πόντ. (Κᾶρς Κερασ. Κοτύωρ. Λιβερ. Τραπ. Χαλδ.) Οὐσ. γιαγλί τό, Ἀθῆν. Ἄνδρ. Εὐβ. (Ἄκρ.) Ἡπ. (Κουκούλ.) Λυκ. (Λιβύσσ.) Μακεδ. (Βόιον Δαμασκ.) Μεγίστ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σάμ. — Λεξ. Βλαστ. 318 Μ. Ἐγκυκλ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y a g l i* = ἐλαιώδης, λιπαρός.

Α) Ἐπίθετ. 1) *Γιαγλήδικος* 1, τὸ ὅπ. βλ., Θράκ. (Μάδυτ. κ.ά.) Λυκ. (Λιβύσσ.) Μεγίστ. Πόντ. (Κᾶρς Κερασ. Κοτύωρ. Λιβερ. Τραπ. Χαλδ.): Γιαγλὶν ἐν τὸ φαῖν Τραπ. Γιαγλὶν κρέας Κερασ. Τῇ κριαρὶ τὸ κρέας γιαγλὶν ἐν Λιβερ. 2) Μεταφ., πλούσιος Πόντ. (Τραπ.) β) Φιλόδορος Νάξ. (Καλόξ.) γ) Φιλάργυρος Τῆν.: Εἶσι γιαγλήης, γιατὶ ποντὲ δὲ βατᾶς 'ς τοῦ καφινείου. δ) Χαριτωμένος, ἀστεῖος, εὐτράπελος Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πάτρ. (Λεῦκ. κ.ά.): Ἐτσὰ εἶν' εὐτός, Ἰαγλήης, χωρατατζίης Ἀπύρανθ. Ἰαγλήδισσά ἴσως καὶ μιλεῖ καὶ ἑλᾶ καὶ ὄλο d' ὄνομά τζη τση βγάνουνε (ἑλᾶ = γελαῖ, τ' ὄνομά τζη τση βγάνουνε = τὴν κακολογοῦν) αὐτόθ. Συνών. χωρατατζίης. ε) Ὀκνός, ράθυμος Ἴος: Ἄ, τὸ γιαγλή! Μωρέ, δὲ γιαγλή!

Ἡ λ. ὑπὸ τύπ. Γιαγλήης καὶ ὡς ἐπών. Θράκ. (Ἀλεξανδρούπ. Φερ.) Λέσβ. (Καλλον.) Μακεδ. Δράμ. Θεσσαλον. Καβάλ.) Στερελλ. (Ραφήν.) καὶ ὡς παρωνύμ. Εὐβ. (Στεν.)

Β) Οὐδ. οὐσ. 1) Λίπος, ἄλειμμα Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Δημητρ. Συνών. ἄρτυμα 2β, *γιαγλός* 1. 2) Φαγητὸν ἀρτυσθὲν με λιπαρὰν οὐσίαν, ὅπως βούτυρον, λίπος, ἐλαιον Λυκ. (Λιβύσσ.) Μεγίστ. Πόντ. (Κᾶρς Λιβερ.): Τρώγου γιαγλί (= δὲν νηστεύω) Λιβύσσ. Ἐφαε γιαγλί Μεγίστ. β) Εἶδος πίττας με βούτυρον, ἡ ὁποία ψήνεται εἰς τὸν φούρνο Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) 3) Μεῖγμα ἀσβέστου μετὰ τριχῶν αἰγός, χοίρου ἢ ἱπποῦ καὶ λεπτῶν ἀχύρων ἢ στυππίου, χρησιμοποιούμενον διὰ τὴν ἐπίχρισιν τοίχων, δαπέδων οἰκιῶν ἢ κουφωμάτων Ἀθῆν. Ἄνδρ. Εὐβ. (Ἄκρ. κ.ά.) Ἡπ. (Κουκούλ.) Μακεδ. (Βόιον Δαμασκ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σάμ. — Λεξ. Βλαστ. 318 Δημητρ.: Κάνε γιαγλί νὰ περάσουμε τὸ ταβάνι Ἀθῆν. Βάλε πολλὴ τρίχα γὰ νὰ

δέση τὸ γιαγλί αὐτόθ. Σήμερα θὰ τοὺν σκουλάσ' τοὺν τοῖχον
μὴ τοὺν ἀσβέστ' κι αὐριον λέον νὰ κἀν' τοὺ γιαγλί Κουκούλ.
"Αμα κἀν' γιαγλί κι τοὺ πιρά'ης ἓνα χέρ' τοὺ πάτουμα,
γίνεται σὰ τζιμέντο "Ακρ. Μουρέ, μιὰ 'νχιὰ 'ιαγλί κάμε, 'ιὰ
θὰ 'νρίσωμε δώρα τὰ καμαρικά (μιὰ 'νχιὰ = μιὰ νυχιά, μι-
κρὴ ποσότητα, τὰ καμαρικά = τὰ κουφώματα) 'Απύρανθ.

γιαγλικάκι τό, Κρήτ. (Βιάνν. κ.ά.)

'Εκ τοῦ οὐσ. *γιαγλίκι* καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ.
-άκι.

Μαντηλάκι: ᾠδ. ἄσμ.

Μόσκο καὶ μοσκοκάρνδα μαχεῖ καὶ τὴν ἀχνίζει
καὶ μὲ τὸ γιαγλικάκι δου τὸ αἷμα τζη σφουγίζει
(μαχεῖ = μασεῖ, μασᾶ) Βιάνν. Πβ. Ἐ. Legrand, Chansons
grecques, 24.

γιαγλίκι τό, Κρήτ. *γιαγλίκι* Κρήτ. (Σέλιν.) *γιαγλιούχι*
Καππ. (Φλογ.) Πληθ. *γιαγλιούχια* Καππ. (Φλογ. κ.ά.)

'Εκ τοῦ Τουρκ. *yağlık* = πετσέτα φαγητοῦ.

1) Πετσέτα Καππ. (Φλογ.) Κρήτ.: Πᾶν τῶνα παίρισκεν
τὸ γιαγλιούχι μὲ τ' ὀβγά τ' (πᾶν τῶνα = ὁ καθέννας, παίρι-
σκειν = ἐπαιρνε) Φλογ. Τὸ Μέγα Πέφτ' παίρισκαμ' ὀβγά σὲ
γιαγλιούχια μέσα αὐτόθ. 2) Μανδήλιον ρινὸς Καππ.: ᾠδ. ἄσμ.

Κι ἂν τὸ περνᾶ, γονιόκα μου, γιαγλιούχια μὲ τὸ μόσκο
(γονιόκας = πατήρ) Καππ. 3) Πληθ., τὰ ἐπίσημα, τὰ ἐορτα-
στικά φορέματα Κρήτ. (Σέλιν.)

γιαγλίσι τό, ἐνιαχ. *γιαγλίσ'* Θεσσ. *γιαγκλίσ'* Ἡπ.
(Ζαγόρ.) Μακεδ. (Βόιον Δαμασκ.) Πόντ. (Τραπ.) *γιαγνίσι*
Κάσ. Κρήτ. ("Ἅγιος Βασίλ. Σητ. κ.ά.) Σύμ. *γιαγνίσι'* Λέσβ.
(Μανταμᾶδ. κ.ά.) Λυκ. (Λιβύσσ.) — Α. Παπαδιαμ., Πεν-
τάρφ., 143 *γιαγκνίσι* Μεγίστ. *γιαγλίσ'* Θράκ. (Μάδυτ.)

'Εκ τοῦ Τουρκ. *yanlıs* = λάθος, πλάνη.

Τὸ λάθος, ἡ πλάνη ἐνθ' ἄν.: *Γιαγνίσι'* ἦκαμα καὶ συμβά-
θησέ με Κρήτ. Τοῦτους πῆρι *γιαγκλίσ'* Ἡπ. (Ζαγόρ.)
Γιαγκνίσι ἔ'εις Μεγίστ. 'Ε λόος *γιαγκνίσι* βγαίνει, φέμα
δὲν ἡβγαίνει αὐτόθ. *Γιαγνίσι'* κἀν'ς, ḡ'βᾶρι Λέσβ. (Μαντα-
μᾶδ.) Λοιπὸς εἶχενε 'κειδὰ καὶ τὸ Δουρνογιώρη καὶ δὲ
γατέω εἶδα λοῆς ἐκάμανε *γιαγνίσι* καὶ τοῦ λένε νὰ πο-
ρίση (γατέω = γνωρίζω, πορίζω = ἐξέρχομαι) Κρήτ.
("Ἅγιος Βασίλ.) Δὲν τό 'χει γιὰ τίποτε νὰ σᾶς τουφε-
κίση μὲ σκάγια καὶ νὰ πῆ πὼς σᾶς πῆρε γι' ἀγριοπάπιες κ'
ἐκαμε *γιαγνίσι'* Α. Παπαδιαμ., ἐνθ' ἄν. || ᾠδ. ἄσμ.

'Εξιάσες, πουλλάκι μου, κ' ἐκαμες τὸ *γιαγνίσι*
κ' ἦπιες τῆς λίμνης τὸ νερό κ' ἐμόλυκες τὴ βρύση
(ἐξιάσες = ἐξέχασες) Σύμ. β) 'Επιρρηματ., κατὰ λάθος
Θράκ. (Μάδυτ.) Κάσ. Κρήτ. (Σητ. κ.ά.) Λέσβ.: ᾠδ. ἄσμ.

Σὰμ βάρον τ' ἄρματα φωδιὰ καὶ σκοτωθῶ *γιαγνίσι*,
τότες καὶ σένα, ἀγάπη μου, ἄλλος θὰ σ' ἀποχτήση
Κάσ.

Σὰ βάρον δ' ἄρματα φωτιὰ καὶ σκοτωθῶ *γιαγνίσι*,
ἐτοτεσὰς θὰ σ' ἀρηθῶ, λιγνὸ μου κυπαρίσσι
Σητ.

γιαγκλίτικος ἐπίθ. Εὔβ. ('Ἀνδρων. Κουρ.) Πελοπν.
(Ἄρκαδ.) *γιαγλίτικος* Πελοπν. (Μάν.)

'Εκ τοῦ ἐπίθ. *γιαγλήης* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.
-ίτικος.

1) *Γιαγλήδικος* 1, τὸ ὅπ. βλ., Εὔβ. (Κουρ.) Πε-
λοπν. (Ἄρκαδ. Μάν.): "Ὅλο *γιαγλίτικα* φαγιά μαγερεύγουνε
'ς τὸ σπίτι τους Κουρ. Ἦτα τὸ φαῖ *γιαγλίτικο* καὶ μ'

ἐβλαψε Μάν. β) *Γιαγλήδικος* 1β, τὸ ὅπ. βλ., Εὔβ.
(Κουρ.): 'Α φάης *γιαγλίτικο* φαῖ τσαὶ νὰ γλείφης τὰ χεῖλια
σου! ('α = νά). 2) 'Επὶ ρύπου, κηλίδος, ἀνεξίτηλος Εὔβ.
(Ἀνδρων. Κουρ.): *Γιαγλίτικη* λέρα Ἀνδρων. β) Μεταφ.,
ἐπὶ ἠθικοῦ στίγματος, ἀνεξάλειπτος, ἐπαίσχυντος Εὔβ.
(Κουρ.): 'Εσὺ μὴ μ-μιλῆς, γιὰτὶ πὸ τὸ κούτελ-λό σου 'ἐν
ἔφυγε 'κόμα ἡ *γιαγλίτικη* μουζ-ζούρα! Βγάλ' τὴ *γιαγλίτι-*
κη μουζ-ζούρα πρῶτα τσαὶ ὕστερις νὰ μιλῆς.

γιαγλος τό, Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

'Εκ τοῦ τύπ. *γιαγλίν* τοῦ οὐσ. *γιαγλί*, διὰ τὸ
ὅπ. βλ. *γιαγλήης*, κατ' ἀναλογ. πρὸς ἄλλα οὐδ. εἰς -ος.
Λίπος, πάχος ἐνθ' ἄν.: Τὸ κρέας 'κὶ ἔχ' *γιαγλος* ('κὶ = δὲν)
Πόντ. (Τραπ.) β) Ἀνθόγαλα, καϊμάκι ἐνθ' ἄν.

γιαγλούδι τό, Καππ. (Σιλ. Συνασσ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. *γιαγλί*, διὰ τὸ ὅπ. βλ. *γιαγλήης*,
καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦδι.
Πληθ., τὰ λιπαρὰ φαγητὰ ἐνθ' ἄν.

γιαγλοφτέριν τό, Πόντ. *γιαγλοφτέρ'* Πόντ. (Σάντ.)

'Εκ τῶν οὐσ. *γιαγλίν*, διὰ τὸ ὅπ. βλ. *γιαγλήης*,
καὶ *φτερίν*.

Εἶδος ὑδροχαροῦς πτέριδος, πιθαν. τὸ φυτὸν Ἀδίκντον
ἡ κόμη τῆς Ἀφροδίτης (*Adiantum capillus Veneris*), τῆς
οἰκογ. τῶν Πολυποδιιδῶν (*Polypodiaceae*). Συνών. βρα-
χλοῦδι, βροντοτρίχι, κάλλη τῆς βρύσης,
γένεια, μαλλόχορτο, μουντοτρίχι, πηγα-
δόχορτο, πολυτρίχι, σκορπίδι, τριχό-
χορτο, φτερίτσα, φύκι τοῦ νεροῦ, ψαλι-
δόχορτο.

γιαγλωμα τό, ἁμάρτ. *γιαγλωμαν* Πόντ. (Τραπ.)

'Εκ τοῦ ρ. *γιαγλῶνω*.

1) Ἡ ἐπάλειψις διὰ λιπαρᾶς οὐσίας. 2) Ἡ κηλιδωσις
διὰ λιπαρᾶς οὐσίας.

γιαγλώνω Κωνπλ. Πόντ. (Τραπ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. *γιαγλος* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.
-ώνω.

1) Ἀλείφω διὰ λίπους Πόντ. (Τραπ.) Συνών. *για-*
γλαεύω, *γιαγλαταίνω*, *γιαγλατίζω*.

β) Κηλιδώνω διὰ λιπαρᾶς οὐσίας Πόντ. (Τραπ.): 'Εγιά-
γλωσα τὰ λώματά μ' (= τὰ φορέματά μου). 2) Ἀμτβ.,
παχαίνω τρώγων λιπαρὰ φαγητὰ Κωνπλ. Συνών. *λιπώ-*
νω, *ξυγγώνω*, *παχαίνω*, *χοντραίνω*.

γιαγμα τό, βλ. *διάγουμα*.

γιαγμαλάεμα τό, ἁμάρτ. *γιαγμαλάεμαν* Πόντ. (Τραπ.)

'Εκ τοῦ ρ. *γιαγμαλαεύω*.

Ἡ λεηλασία, ἡ διαρπαγή. Πβ. *διαγούμισμα*.

γιαγμαλαεύω Πόντ. (Οἶν. Τραπ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. *διάγουμα*, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ.
γιαγμα, καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -λαεύω, περὶ τῆς
ὅπ. βλ. Α. Α. Παπαδοπ. Λεξ. Ποντ. διαλ.

Λεηλατῶ, διαρπαζῶ ἐνθ' ἄν.: 'Εγίγλαμαλάν τοῦ πα-
κάλ' τὰ μῆλα Τραπ. Συνών. ἀρπάζω, βοῦτῶ, δια-
γοῦμιζω.

